

3 - 2024

Kreditor **Innsikt**

«Vi står ved et vippepunkt»

[Les mer](#)

I 3-2024

utgivelsen kan du lese om...

01 Overblikk	3
Nøkkeltall	4
Norsk økonomi ved et vippepunkt	5
02 Kreditorbarometeret	6
Alt du trenger å vite om Kreditorbarometeret	7
Hva er dagens situasjon og hva forventer vi fremover?	8
03 Markedstrender for privatmarkedet	10
26% klarer ikke en uforutsett utgift på 10 000 kroner	11
Fortsatt færre inkassosaker enn før pandemien	14
De som leier utgjør 1/5 av befolkningen, men de er overrepresentert innen inkasso	17
De som leier bolig sliter mer med å betale regningene sine enn de som eier	18
Å eie sin egen bolig gir økonomisk disiplin	20
Frykten for fremtiden øker blant unge	22
04 Markedstrender for bedriftsmarkedet	24
Konkurstallene er tilbake til nivået før pandemien	25
Det er 8% flere inkassosaker nå enn før pandemien	26
Størst økning i antall inkassosaker fra skyldnere i jordbruk, skogbruk og fiskebransjen	27

REDAKSJONEN

Analytiker
Rebecca Asplin

Analysesjef
Christoffer Steen-Hansen

Kommunikasjonsdirektør
Jon Berge

Corporate Communications

UTVIKLER AV KREDITORBAROMETERET

Senior Data Scientist
Alexander Tinholt

FORSIDEFOTO

Kilian Munch

KONTAKT OSS:

marked@kreditor.no

Overblikk

01

Nøkkeltall

Inkassosaker

+6%

Januar-August 2024 vs. 2023
For bedrifter og privatpersoner

-16%

Januar-August 2024 vs. 2019

Arbeidsledighet

2,0%

August 2024

2,3%

August 2019

Konkurser

+5,1%

Januar-August 2024 vs. 2023

+0,1%

Januar-August 2024 vs. 2019

Oppsiktsvekkende innsikt om leietakerne

Leietakere har flere inkassosaker og større økonomiske utfordringer enn boligeiere

↑ **Leierne** utgjør 80% av aktive inkassosaker. [Les mer.](#)

↑ 50% av de som **leier** klarer ikke en uforutsett utgift på 10 000 kroner. [Les mer.](#)

↑ 20% av de som **eier** klarer ikke en uforutsett utgift på 10 000 kroner. [Les mer.](#)

↑ 36% av de som **leier** brukte 40% eller mer av lønnen på å bo i 2023. [Les mer.](#)

Kilder: Kredinor, NAV, Brønnøysundregistrene

Norsk økonomi ved et vippepunkt

Analysesjef Christoffer Steen-Hansen.

Kreditorbarometeret er en kombinasjon av makro-økonomiske variabler og våre interne inkassodata. Med barometeret ønsker vi å illustrere hvordan husholdningenes økonomiske situasjon har vært historisk, hvordan den er i dag, og hvordan den vil se ut de neste årene.

Kreditorbarometeret er utformet som en skala fra 0 til 100 for å måle utviklingen i husholdningenes likviditet. 100 representerer maksimal likviditet, mens 0 representerer ingen likviditet. Barometeret viser i dag en verdi på 44 og har hatt en positiv utvikling så langt i år. Vi er imidlertid usikre på om utviklingen skyldes varig bedring eller kun er et resultat av sesongvariasjoner, ettersom det typisk går best likviditetsmessig for norske husholdninger om våren og sommeren. Dette er en endring fra tidligere år, da toppmåneden var september. En mulig årsak til endringen er at skattepengene for de fleste nå utbetales tidligere.

Et nivå på 44 indikerer altså at vi er under gjennomsnittsnivået for barometeret. Det betyr en noe strammere likviditetssituasjon enn normalt, noe vi ser igjen i inkassotallene til Kreditor. Utviklingen for privatpersoner viser en økning på 6 prosent i antall nye saker så langt i år, sammenlignet med 2023. For bedrifter er økningen på 8 prosent i antall nye saker.

Det er altså stor usikkerhet om den positive utviklingen vi har sett i Kreditorbarometeret, vil fortsette. Våre prognoser indikerer en moderat nedgang i barometeret i høst. Derfor kan vi si at norsk økonomi nå står ved et vippepunkt. Et av de store spørsmålene her er renteutviklingen i Norge. Den amerikanske sentralbanken overrasket med et dobbeltkutt midt i september. Det er usikkert når Norges Bank kutter

renten første gang, men når rentekuttet kommer vil det gi en gradvis forbedring av likviditeten og dermed styrke Kreditorbarometeret.

I denne utgaven av Kreditor Innsikt har vi også en utvidet analyse av sammenhengen mellom bosituasjon og inkassokrav. En av fem nordmenn eier ikke sin egen bolig, men denne gruppen står for hele 80 prosent av de aktive inkassokravene i Kreditor. Analysen fra Kreditor viser også at de som leier bolig, er dårligere til å ordne opp i inkassokravene sine. Blant inkassokrav som kom til Kreditor i andre kvartal i år, var 50 prosent av de nye kravene fra personer som eide egen bolig, mens den andre halvparten var fra de som leide. 60 dager senere var imidlertid løsningsgraden 67 prosent for de som eier bolig, og bare 35 prosent for de som leier. Den ventede rentenedgangen vil heller ikke bety vesentlig bedring for denne gruppen, ettersom de ikke har boliglån. Det er rekordlav boligbygging, høyt skattetrykk på sekundærboliger, forslag til nye reguleringer av leiemarkedet og høyere finansieringskostnader som preger dagens leiemarked. Dette kan skape et tydelig økonomisk skille mellom de som eier og de som leier, hvor boligeiere vil få en økonomisk fordel gjennom lavere renter, mens leietakere vil møte høyere leiepriser.

Kreditorbarometeret

02

Alt du trenger å vite om Kreditorbarometeret

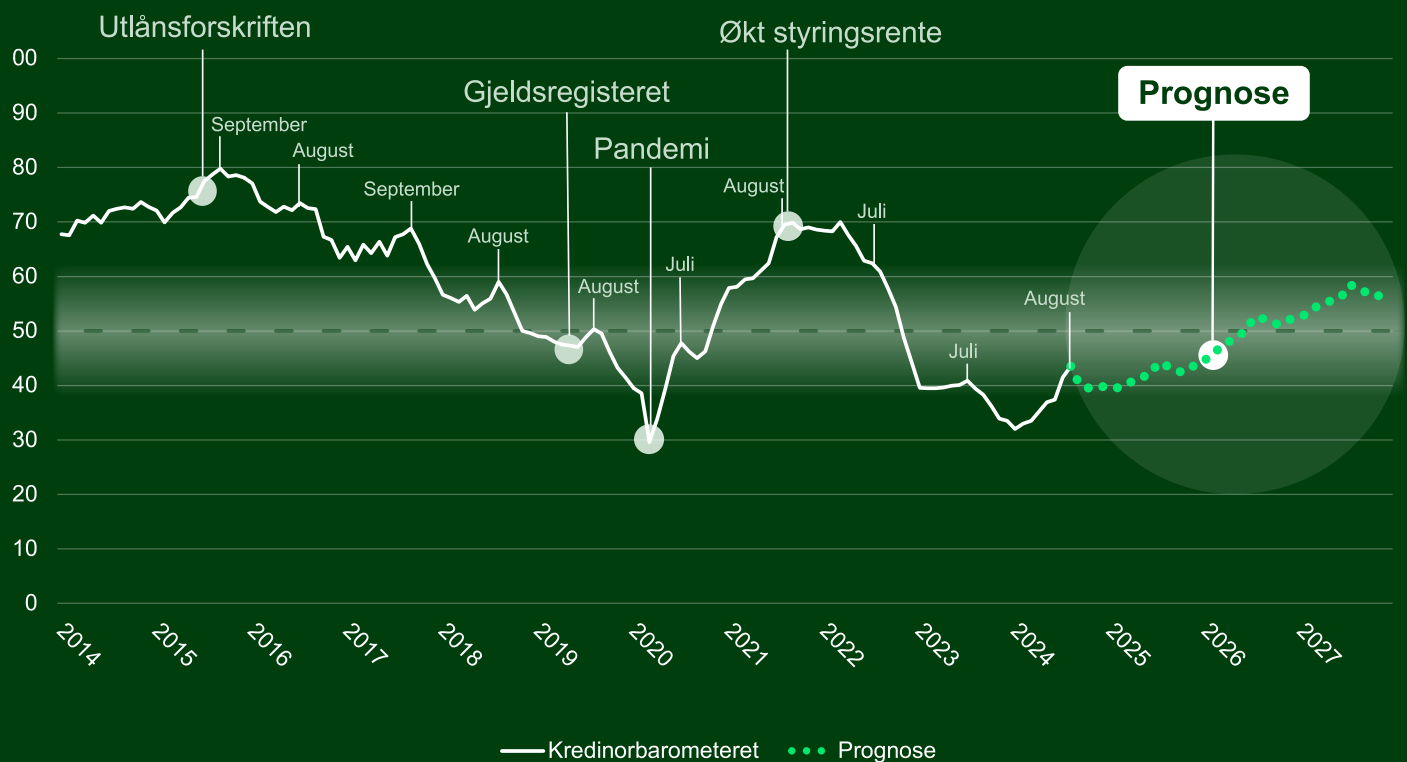
Kreditorbarometeret er en unik kombinasjon av makroøkonomiske variabler og våre interne inkassodata.

Med barometeret ønsker vi å illustrere hvordan husholdningenes økonomiske situasjon har vært historisk, hvordan den er i dag, og hvordan den vil se ut de neste årene. Kreditorbarometeret viser hele den økonomiske situasjonen og inkassoutviklingen er kun en del av dette. Vi har lagt vekt på variabler som påvirker privatpersonenes likviditet, så som arbeidsledighet, inflasjon og gjeldsbelastning og kombinert disse med våre egne data om størrelsen på hovedstol og løsningsgraden på inkassosaker. Skalaen går fra 0 til 100, hvor 100 representerer maksimal likviditet, mens 0 representerer ingen likviditet. En normal likviditet anses som rundt 50, som er markert med den hvite forløpningen og den stiplede linjen. Barometeret går tilbake til januar 2014 og frem til desember 2027.

Fire ganger i året lager vi rapporten «Kreditor Innsikt» som kombinerer nøkkeltall fra inkassoutviklingen med aktuelle makrotrender og problemstillinger. I tillegg har vi alltid et rykende ferskt Kreditorbarometer med prognose for den økonomiske utviklingen i årene fremover. Neste Kreditor Innsikt #4-2024 publiseres 09.12.24.

Med om lag 30% av inkassovolumet i Norge har vi et solid grunnlag for å analysere og forstå utviklingen i markedet. Denne betydelige andelen gir oss en unik innsikt i trender og endringer i betalingsatferden til privatpersoner og bedrifter.

Hva er dagens situasjon og hva forventer vi fremover?

↑ Skalaen går fra 0 til 100, hvor 100 representerer maksimal likviditet, mens 0 representerer ingen likviditet. Den stiplede grå linjen viser husholdningenes økonomiske situasjon i «normale» tider. Denne linjen er markert med et hvitt område som strekker seg fra 40 til 60 på indeksen.

2014-2019

Fra 2014 til 2016 var det «gode» tider for husholdningene ettersom barometeret lå over normalen. I 2015 innførte Finansdepartementet forskriften som regulerer bankenes utlånspraksis for boliglån for å dempe gjeldsveksten. Fra 2016 kan man se et tydelig skifte med en nedadgående trend frem til pandemien. I 2017 kom det også retningslinjer for forbrukslån som senere ble en del av utlånsforskriften og i 2019 ble gjeldsregisteret lansert. I denne perioden ble det langt vanskeligere å refinansiere ved å ta opp mer gjeld.

2020-2023

Som det kommer tydelig frem i barometeret ble

husholdningene økonomisk sett «reddet» av at pandemien kom i 2020. Det var det få som forutså da pandemien inntraff. Styringsrenten ble satt ned til null, regjeringen satte i gang støtteordninger og ikke minst fikk husholdningene svært begrenset konsummuligheter. Dette resulterte i historisk høye sparerater og god likviditet for husholdningene. Husholdningenes likviditet ble igjen bedre enn «normalen». Mot slutten av 2021 satte Norges Bank opp styringsrenten for å redusere inflasjonen ned mot målet på 2%. Fra 2021 og frem til i dag har styringsrenten steget fra 0% til 4,5%. Mot slutten av 2021 ser man et tydelig skift i barometeret, med en forverring av husholdningenes likviditet.

Analysesjef Christoffer Steen-Hansen og analytiker Rebecca Asplin holder rapporten Kreditor Innsikt.

2024

Siden januar i år har barometeret vist en positiv utvikling, med en forbedring i husholdningenes likviditet. Den økonomiske situasjonen per august viser en verdi på 44. Det er imidlertid usikkert om utviklingen skyldes varig bedring eller kun er et resultat av sesongvariasjoner. Historisk sett har husholdningene hatt bedre likviditet på våren og sommeren, mens høsten vanligvis har vært preget av dårligere likviditet. En bedret situasjon på våren og på sommeren kan antas å komme av skattepenger, feriepenger og etterbetalinger fra lønnsoppgjøret. Førstnevnte utbetales nå tidligere enn før slik at likviditeten bedres også på våren. Et nivå på 44 indikerer at husholdningenes likviditet faktisk er i nærheten av normalen. Dette kan delvis forklares med sesongvariasjon ettersom likviditeten bedres i sommermånedene.

Selv om likviditeten har vært bedre de siste månedene har husholdningenes likviditet vært lavere enn normalt siden november 2022. Dette har tært på bufferen, forbruksgjelden har fortsatt å øke siden sommeren 2022 og så langt i år har antall inkassosaker økt med 6%. Dette kan du lese mer om i rapporten.

PROGNOSE

Det er altså usikkerhet om den positive utviklingen vi har sett i Kreditorbarometeret, vil fortsette. Våre prognoser indikerer en liten nedgang i høst og mot nyåret. Derfor kan vi si at norsk økonomi nå står ved et vippepunkt. Et av de store spørsmålene her er renteutviklingen i Norge. I den oppdaterte rentebanen til Norges Bank, PPR 3-2024, blir det senest rentekutt i juni 2025 og minst 3 rentekutt i løpet av 2025. Som det ble påpekt i forrige Kreditor Innsikt #2-2024 så er det mye som kan skje før den tid. Uansett, når rentekuttet kommer vil det gi en gradvis forbedring av likviditeten, og dermed styrke Kreditorbarometeret. I mellomtiden ser vi for oss en økning i inkassosakene, men fortsatt på et lavere nivå enn i 2019.

Rentekutt vil være etterlengtet for husholdninger med gjeld, spesielt for dem med mye gjeld. Derimot, vil ikke den ventede rentenedgangen bety vesentlig bedring for de som leier. Det er rekordlav boligbygging, høyt skatetrykk på sekundærboliger, forslag til nye reguleringer av leiemarkedet og høyere finansieringskostnader som preger dagens leiemarked. Dette vil skape et tydelig økonomisk skille mellom de som eier og de som leier, hvor boligeiere vil få en økonomisk fordel gjennom lavere renter, mens leietakere vil møte høyere leiepriser.

Markedstrender for privatmarkedet

03

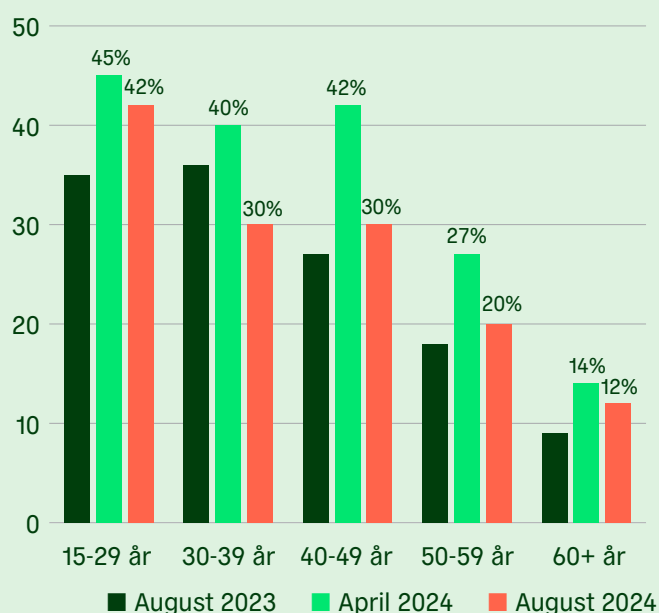
26% klarer ikke en uforutsett utgift på 10 000 kroner

Norstat har på vegne av Kredinor gjennomført en spørreundersøkelse for å kartlegge privatpersoners evne til å håndtere en uforutsett utgift på 10 000 kroner.

Undersøkelsen ble utført i august 2023, på nyåret, i april, og sist i august 2024. Resultatene viser en økning i andelen fra 24%, til 28%, til 32%, før den falt til 26% i august 2024. Denne utviklingen indikerer at likviditeten vanligvis bedres om sommeren, slik også Kredinorbarometeret viser. I tillegg opplever flere en strammere økonomi og svakere likviditet ett år senere ettersom andelen har gått fra 24% til 26%.

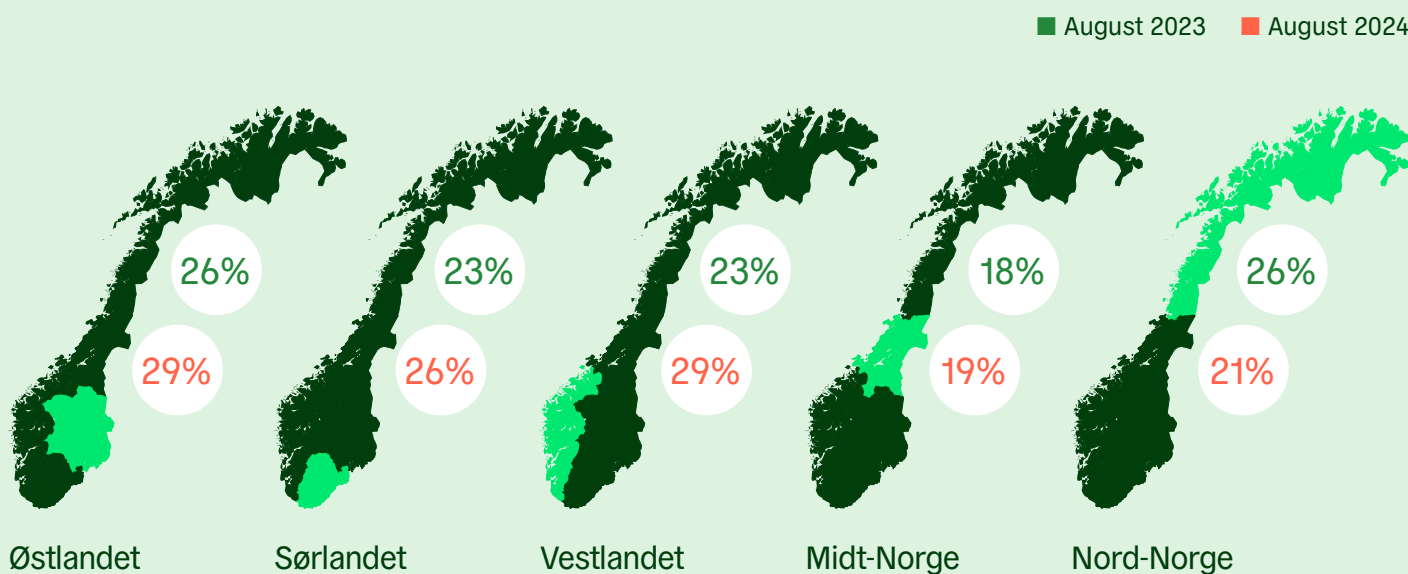
Andelen som ikke klarer en uforutsett utgift har gått ned for alle aldersgrupper fra april til august 2024. Nesten alle aldersgruppene har opplevd en forverring siden første undersøkelse i august 2023, med unntak av gruppen mellom 30-39 år.

Aldersgruppen 15-29 år har størst problemer med å håndtere en uforutsett utgift på 10 000 kroner. Undersøkelsen viser også at evnen til dette bedres med alderen. Noe som tyder på at yngre er mer økonomisk sårbare, mens eldre er mer stabil.

Kilder: Kredinor, Norstat

Det er regionale forskjeller for de som ikke klarte en uforutsett utgift på 10 000 kroner i august 2024

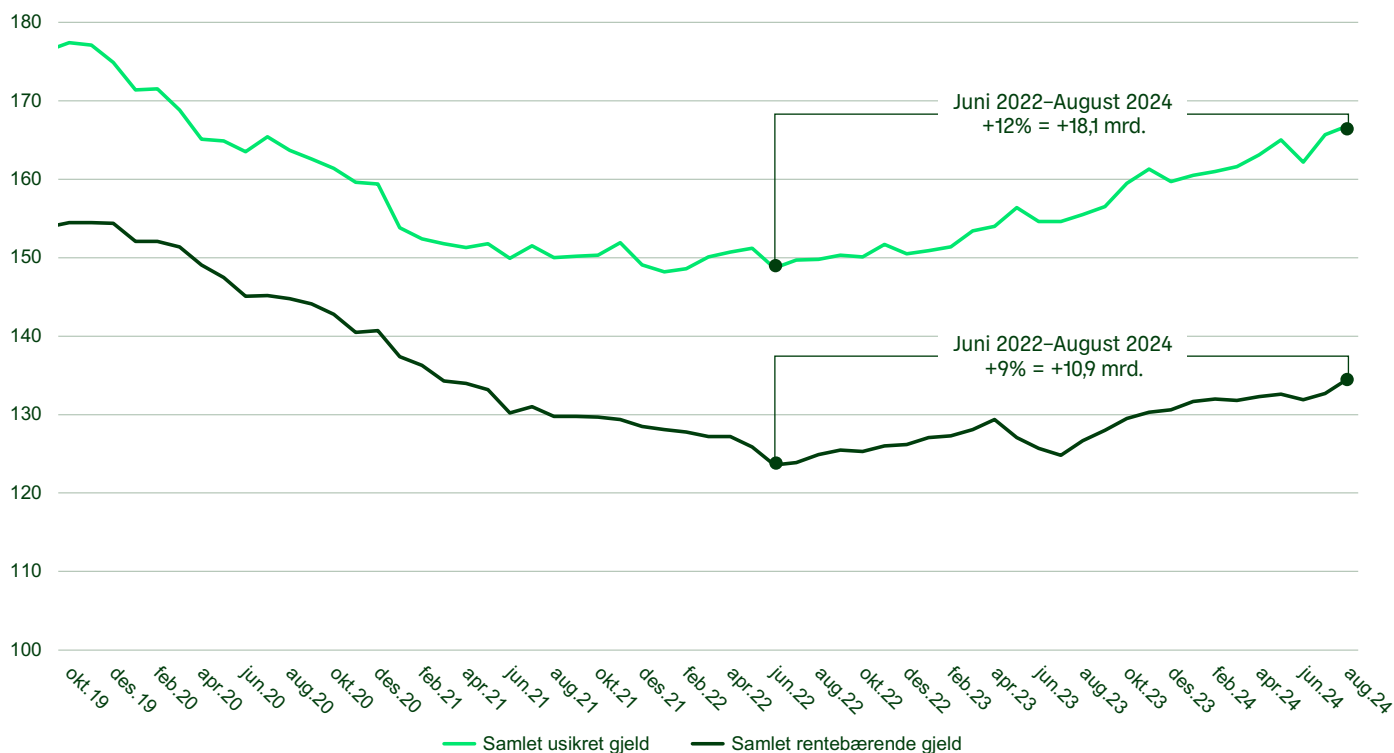

Fra den samme spørreundersøkelsen kartlegges det om det er regionale forskjeller for de som ikke klarer å betale en uforutsett utgift på 10 000 kr.

I august 2023 var det klare variasjoner mellom landsdelene, noe som vises over i grønt. I april 2024 forverret situasjonen seg i alle regioner, og forskjellene mellom landsdelene ble mindre.

I den siste undersøkelsen i august 2024, markert i rødt, ser vi en lignende trend som for ett år siden. Forskjellen er at andelen som ikke klarte å betale en uforutsett utgift på 10 000 kroner har økt i alle regioner, unntatt Nord-Norge. Her har andelen faktisk gått ned fra 26% til 21%.

Nå øker den rentebærende gjelden

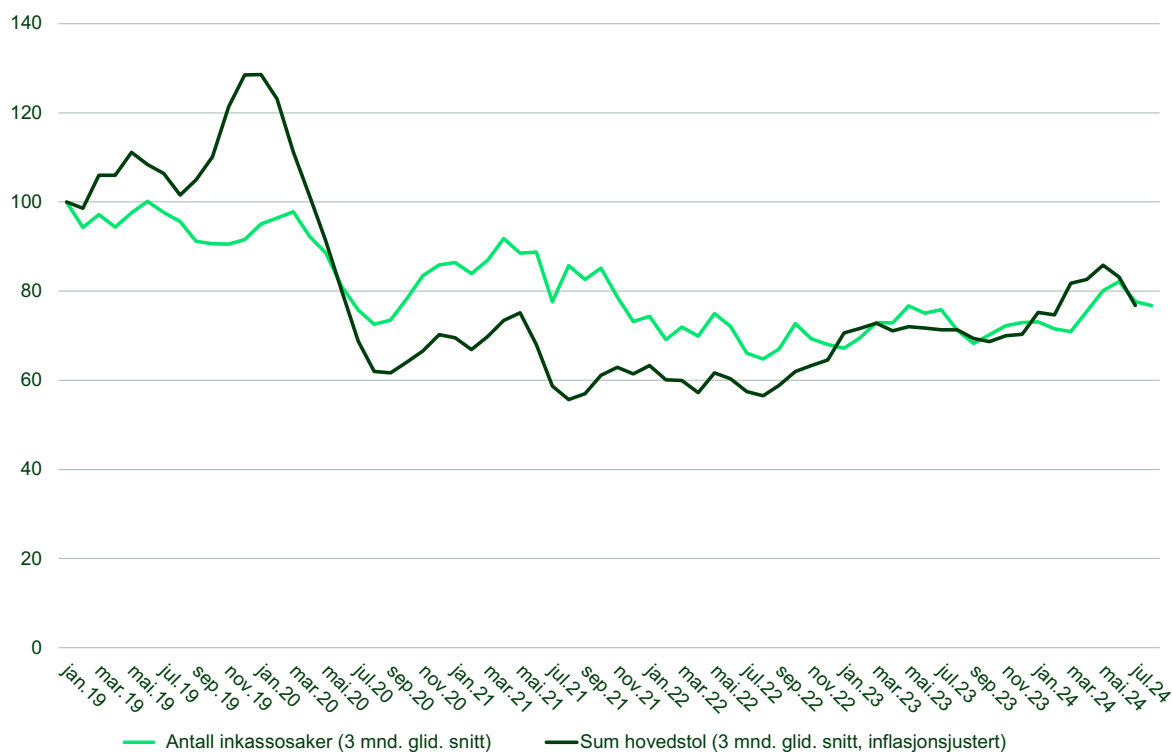
↑ Hvis bufferen ikke strekker til er det lett å dra kredittkortet. Siden sommeren 2022 har samlet usikret gjeld i Norge fortsatt å vokse, og er nå 12% høyere, noe som tilsvarer 18,1 milliarder kroner. Usikret gjeld består av to typer, ikke-rentebærende gjeld som kredittkort som ikke har forfalt og rentebærende gjeld som forbrukslån og kredittkort.

Den rentebærende gjelden har økt med 9% siden sommeren 2022, eller 10,9 milliarder kroner. Det er verdt å merke seg at denne ikke er inflasjonsjustert og at inflasjonen har økt med 9% i samme periode. Tidligere i år har økningen i usikret gjeld stort sett vært drevet av økningen i den ikke-rentebærende gjelden, som har vokst med 28% i samme periode, eller 7,1 milliarder kroner.

I august ser vi en endring. Den rentebærende gjelden økte, mens den ikke-rentebærende gjelden ble redusert. Denne overgangen fra ikke-rentebærende til rentebærende gjeld er bekymringsfull. For når renten begynner å løpe, blir det dyrere å tilbakebetale det man skylder. I tillegg er renten betydelig høyere for usikret gjeld enn for eksempel boliglånsrenten. Når man allerede har lånt penger, så kan det fort bli enda vanskeligere å tilbakebetale et større beløp.

Fortsatt færre inkassosaker enn før pandemien

Indeks: jan. 2019 = 100, privatpersoner

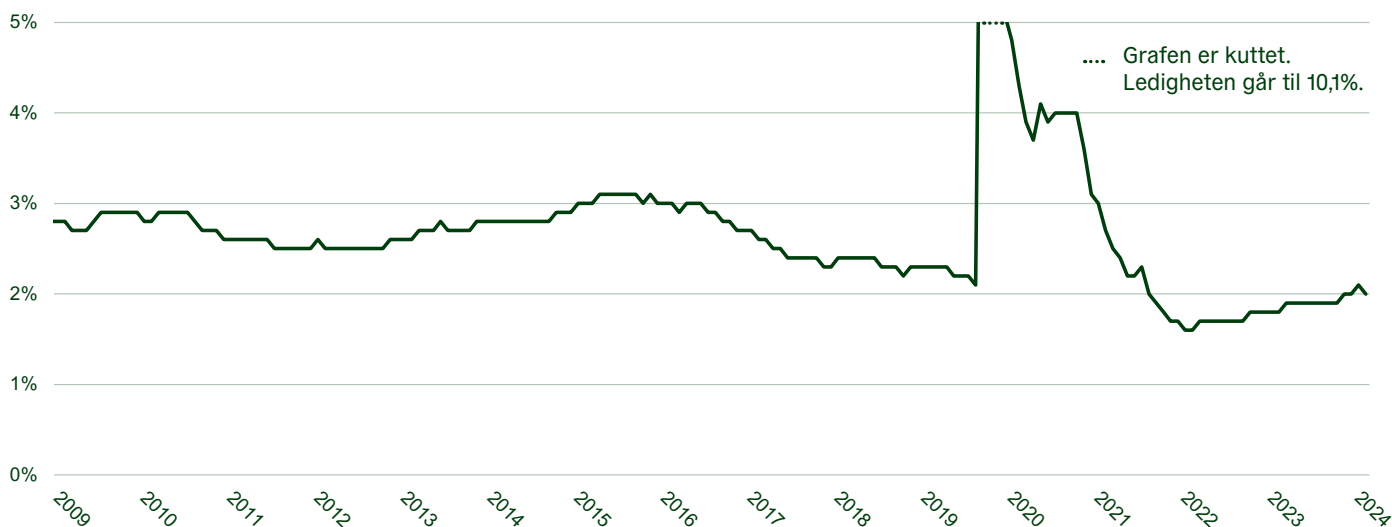

↑ Så langt i år har antallet inkassosaker for privatpersoner økt med 6% sammenlignet med samme periode i fjor. Siden sommeren 2022 har antall inkassosaker fortsatt å stige. Til tross for økningen, er antall saker fortsatt på et lavere nivå enn før pandemien. Nedgangen er på 23% sammenliknet med januar 2019. Faktisk ligger dagens nivå av inkassosaker rett over bunnen som ble nådd etter pandemiens utbrudd i august 2020. Så dagens nivå av inkassosaker er fortsatt på et lavt nivå.

Summen av hovedstolen, som er det skyldige beløpet, er også lavere enn før pandemien. Sammenlignet med samme periode i fjor, har summen av hovedstolen økt med 10%. Sum hovedstol er inflasjonsjustert.

Det kan se ut som både antall inkassosaker og summen av hovedstolen har stabilisert seg på et lavere nivå de siste årene. Den lave arbeidsledigheten er en sentral forklaring på de lave inkassovolumene. Det er kun boliglån til inkasso som er tilbake til samme nivå som før pandemien for privatpersoner.

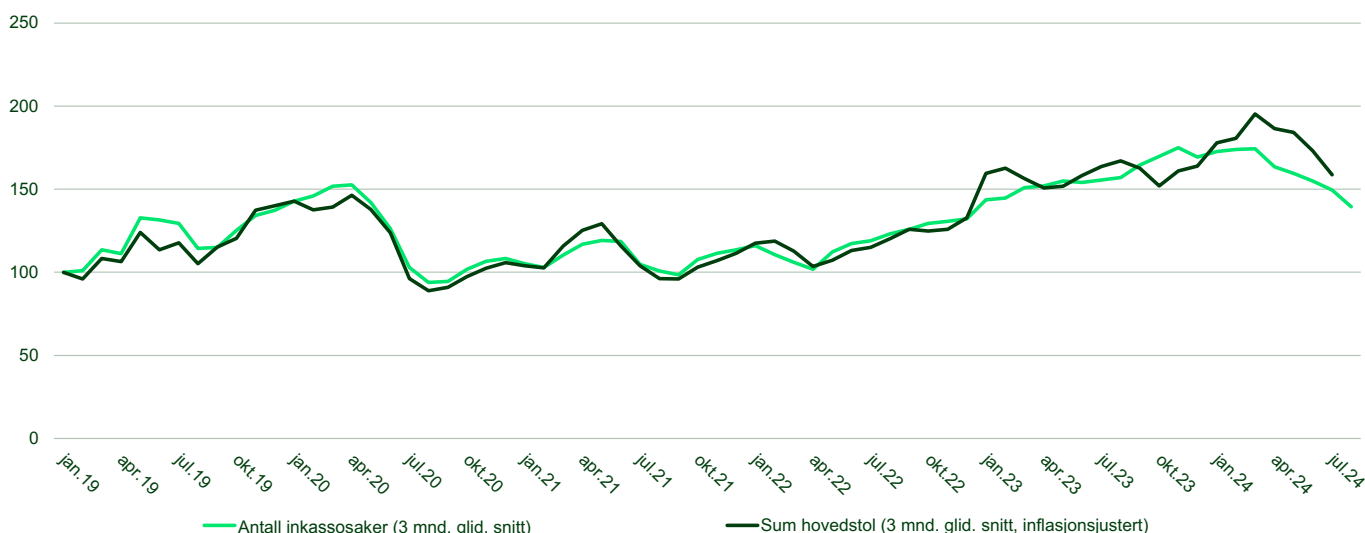
Med lav arbeidsledighet kan husholdningene fortsatt justere utgiftene og unngå inkasso

↑ Arbeidsledigheten forblir lav, men har vist en svak økning den siste tiden. I august var den sesongjusterte arbeidsledigheten på 2%, en nedgang fra 2,1% måneden før. Tilgang på arbeid og inntekt gjør det mulig for husholdningene å justere sine utgifter og opprettholde betalingsevnen. Den lave arbeidsledigheten er en sentral forklaring på de fortsatt lave inkassovolumene. Så lenge arbeidsledigheten er lav, vil de fleste husholdningene være i stand til å tilpasse sine økonomiske forpliktelser og betale til forfall.

De siste månedene har det vært en nedgang i boliglån til inkasso

Indeks: jan. 2019 = 100, privatpersoner

↑ Siden januar 2019 frem til august 2024 har antall saker økt med 39%. Likevel er det verdt å merke seg at det i april 2020 var flere boliglån til inkasso enn i dag. Rett etter pandemien brøt ut kan en se et betydelig fall i misligholdte boliglån. Fra høsten 2020 til mars i år har vi registrert en vesentlig økning i boliglånsinkasso, og siden april har vi sett en nedgang.

Kilder: NAV – sesongjustert arbeidsledighet, Kredinor

Leierne skal få det enda verre

Finansavisen

14.06.24

Toroms kuppet usett i Oslo. Leieprisen endte på 22.000 kroner

DN Dagens Næringsliv

03.08.24

Har kontaktet 200 bolig-utleiere uten å få napp: – Helt utrolig stressende

E24 |

13.08.24

Aldri vært færre sekundærboliger i Oslo: – Ingen grunn til å tro at det vil gå noe bedre

Finansavisen

20.09.24

Et presset leiemarked og grådige utleiere fører til altfor mange soverom per bolig

Som utklippene viser er det en tydelig ubalanse i dagens leiemarked for privatpersoner. Norges Bank har lenge snakket om når første rentekutt vil komme. Rentekutt vil være etterlengtet for husholdninger med gjeld, spesielt for de med mye gjeld. I den norske befolkningen eier ca. 80% egen bolig og 20% leier.

Så hvordan vil den fremtidige økonomiske situasjonen til de som leier utvikle seg? Det er rekordlav boligbygging, høyt skattetrykk på sekundærboliger, forslag til nye reguleringer

av leiemarkedet og høyere finansieringskostnader som preger dagens leiemarked. Dette vil skape et tydelig økonomisk skille mellom de som eier og de som leier, hvor boligeiere vil få en økonomisk fordel gjennom lavere renter, mens leietakere vil møte høyere kostnader.

De som leier utgjør 1/5 av befolkningen, men de er overrepresentert innen inkasso

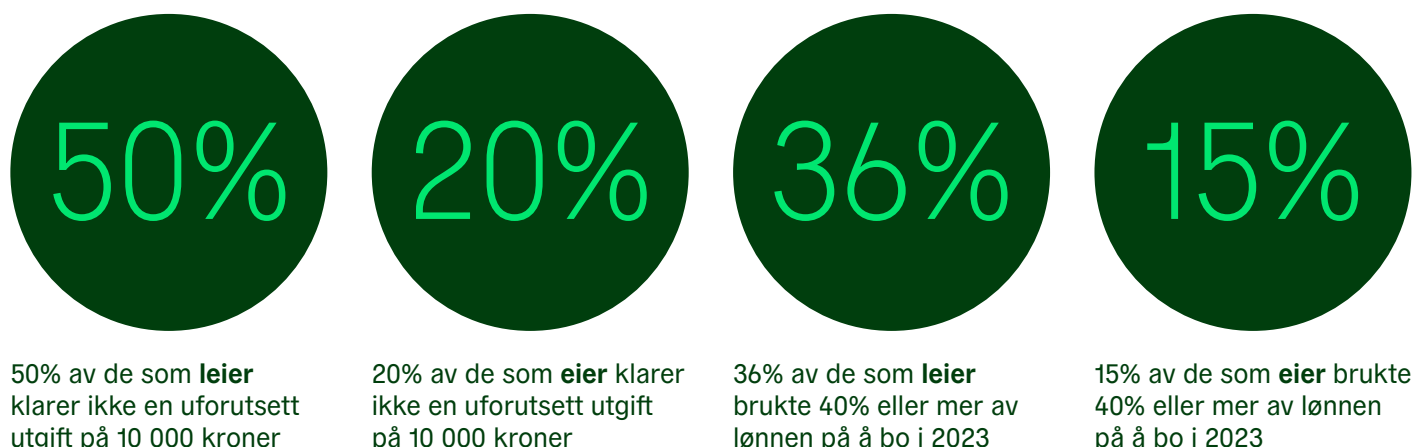

Så til tross for at de som leier kun utgjør ca. 20% av befolkningen ser vi at de er overrepresentert innen inkasso. Av de inkassosakene vi fikk i andre kvartal i år så vi at 50% av sakene kommer fra de som leier. Dessuten kunne vi se at det er betydelig forskjell på løsningsgraden etter 60 dager fra inkassodato for de som eier og de som leier.

Løsningsgraden på de nye sakene vi fikk i andre kvartal i år var 67% for boligeiere og 35% for de som leier bolig. Denne oppsiktsvekkende forskjellen viser at de som eier en bolig har lettere for å løse sine inkassosaker enn de som leier. Dermed ser vi også at hele 80% av alle de aktive inkassosakene vi har er leietakere. Dette gir et helt annet bildet hvor leietakerne utgjør 80% på inkassosiden, men av befolkningen utgjør de fortsatt bare 20%.

↓ Hvorfor er det slik?

De som leier bolig sliter mer med å betale regningene sine enn de som eier

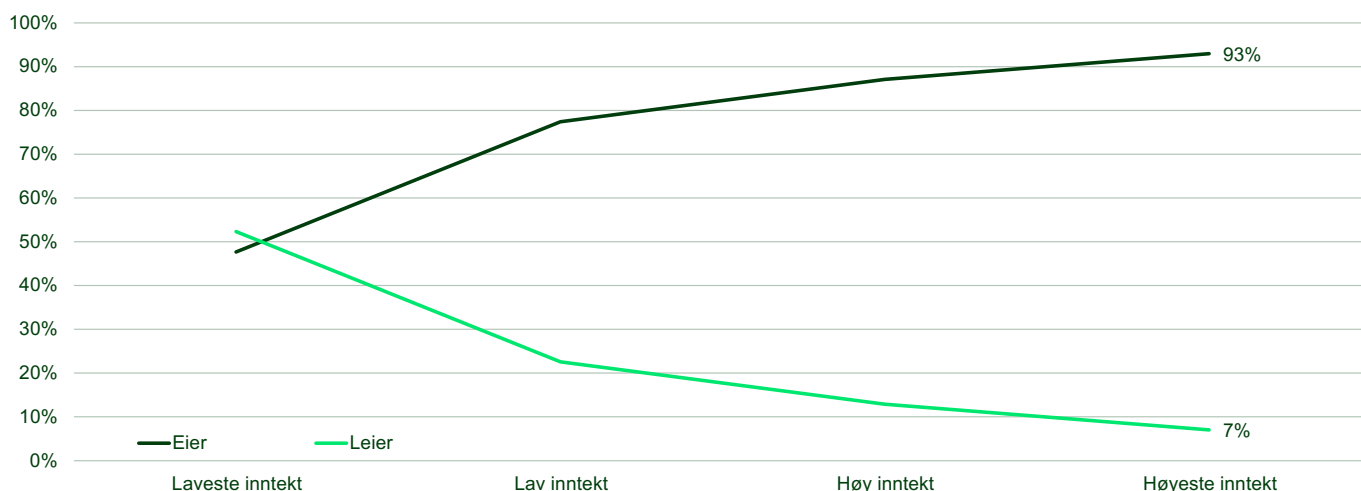

Det er tydelig at en større andel av de som leier sliter mer med å betale regningene sine enn de som eier. Kredinor har med hjelp fra Norstat gjennomført en spørreundersøkelse for å kartlegge privatpersoners evne til å håndtere en uforutsett utgift på 10 000 kroner. Undersøkelsen viser tydelige forskjeller på de som leier og de som eier.

Av de som leier klarer ikke 50% en uforutsett utgift på 10 000 kr. Derimot, utgjør denne andelen bare 20% for de som eier. Dette gir et tydelig bilde av en helt annen økonomisk situasjon for de som leier sammenliknet med de som eier. I tillegg viser også levekårsundersøkelsen til SSB at de som leier bruker langt mer av inntekten sin på å bo. Hele 36% av de som leier brukte 40% eller mer av disponibel inntekt på å bo i 2023. Til sammenlikning var det kun 15% av de som eier som brukte så mye på å bo.

Andelen som leier synker i takt med økende inntekt

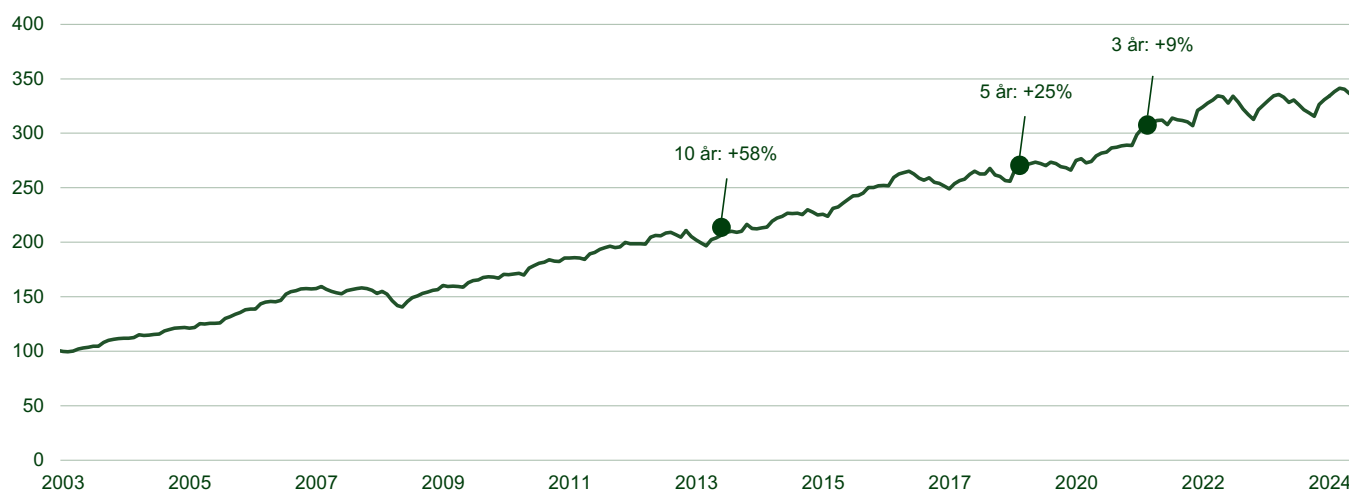
Fordeling av inntekten for de som leier og de som eier i forhold til befolkningen

↑ Grafen viser fordelingen av leietakere og boligeiere i forhold til befolkningen. Summen av de som leier og de som eier utgjør alltid 100%. SSB har delt befolkningen inn i inntektskvartiler, og hvert kvartil er videre fordelt på antallet som leier og antallet som eier. I grafen over kan man se et tydelig skille mellom inntekten til de som eier og de som leier. Andelen som leier synker i takt med økende inntekt. Hele 93% av de med høyest inntekt eier egen bolig, mens kun 7% med den høyeste inntekten leier.

Leietakerne har ingen mulighet for å refinansiere med bolig

Boligprisindeksen: jan. 2003 = 100

↑ De som har eid bolig de siste årene har som oftest hatt en verdiøkning som gir dem muligheten til å refinansiere kortsiktig gjeld. Eksempelvis har boligprisene øke med 58% de siste 10 årene.

Dette viser tydelig at leietakerne har lavere inntekt og mangler den samme økonomiske fleksibiliteten som eierne har ved å refinansiere med bolig.

Kilder: SSB – Boforhold, Eiendom Norge - boligprisindeksen

Elisabeth Holvik er sjeføkonom i SpareBank 1 Gruppen. Hun er utdannet sosialøkonom fra Universitetet i Bergen, med mellomfag i utviklingsgeografi. Holvik har tidligere jobbet i blant annet Norges Bank, Nordea, McKinsey & Company, den svenske banken SEB, og den norske banken BN-Bank.

– Å eie sin egen bolig gir økonomisk disiplin

Sjeføkonom Elisabeth Holvik i SpareBank 1 er ikke overrasket over funnene i Kredinors undersøkelse, og sier at eierlinjen har vært viktig for den norske velferdsmodellen.

– Historien viser at folk som eier sin egen bolig, passer bedre på huset sitt. De får en følelse av mestring og holder bedre orden i økonomien. Boligen har rett og slett en disiplinerende effekt og fungerer som en garanti for stabilitet. Derfor er det naturlig at denne gruppen er de beste betalerne, sier Elisabeth Holvik.

En av fem nordmenn ikke eier sin egen bolig ifølge SSB, men ifølge Kredinors undersøkelse står denne gruppen for hele 80 prosent av de aktive inkassokravene. Holvik peker på at denne leietakergruppen har hatt det ekstra tøft de siste årene.

– “Dyrtiden” med høyere strømpriser og økende bolig- og leiepriser rammer denne gruppen hardt. Det ser vi tydelig igjen i inkassotallene, sier Holvik.

ENDA HØYERE BOLIGPRISER

De høye boligprisene er naturlig nok hovedårsaken til at nordmenn ikke kommer inn på markedet. Holvik ser heller ingen umiddelbare faktorer som tilsier at dette vil snu de nærmeste årene:

– Etterspørselssiden med høy innvandring til Norge og økende urbanisering ser bare ut til å fortsette, og dette vil presse opp prisene ytterligere, sier Holvik.

Hun peker videre på at det er lite lysning på tilbudssiden, altså at det neppe vil bli bygget mange nye boliger i sentrale strøk de neste årene.

– Selv om renten vil komme ned, er byggekostnadene fortsatt høye. Dette skyldes delvis en svak krone, som presser opp prisene på importerte byggevarer, men også mange regulatoriske hindringer fra myndighetene. Hver for seg kan påleggene virke fornuftige, men summen blir økt byråkrati, som øker kostnadene og blir et hinder for nybygging, sier Holvik.

Holvik spår derfor at økt boligbygging kommer til å få mer fokus på den politiske dagsordenen i årene som kommer.

– Inkassostatistikken er et illustrerende eksempel på hvordan eierlinjen fungerer i vår velferdsmodell, og hvordan de som eier, er innenfor det “gode selskap”. Dette kommer bare til å bli viktigere i årene som kommer, avslutter Holvik.

– Frykten for fremtiden øker blant unge

Kreditor-tallene bekymrer boligforsker Mari O. Mamre. Hun er redd for økte forskjeller i boligmarkedet, spesielt blant unge i de store byene.

Mari O. Mamre er forsker ved NIBR, OsloMet og er også tilknyttet Housing Lab, OsloMet og NMBU. Hun er utdannet samfunnsøkonom fra Universitetet i Oslo og NMBU. Mamre har tidligere jobbet ved NyAnalyse, UiO og Civita.

Mamre har jobbet med forskning på boligmarkedet en årrekke, og vært involvert i en rekke forskningsprosjekter på feltet, både nasjonalt og internasjonalt.

– Den såkalte boligkarrieren opptar mange unge, og vi ser en økende grad av bekymring. Når du leier skal du ideelt sett kunne spare til egenkapital, men nå ser vi at det er vanskeligere for unge leietakere å bygge seg opp egenkapital. Det forverrer mulighetene for å gå fra leie til eie i egen boligkarriere, sier boligforsker Mari O. Mamre ved OsloMet.

Mamre forsker på førstegangskjøpere i boligmarkedet. Forskningen hennes viser en voksende bekymring for å ikke komme seg inn i boligmarkedet.

– Leietakerne har mest sårbar økonomi fra før, de har ofte lite å gå på i form av oppsparte midler. En god del av de økte rentekostnadene har blitt veltet over på leietakere. Særlig nye leietakere har opplevd å gå inn på høye leier

det siste året. Eksisterende leietakere har også opplevd betydelig økning i leie, og dette gjelder spesielt i byene, sier Mamre.

Hun viser til at leietakere ikke har mulighet til å øke belåningen på boligen eller bruke av boligformuen for å spe på økonomien i en vanskelig tid.

– Det har vært snakk om at det nå er mer fordelaktig å leie enn å eie. Tallene fra Kredinor viser et annet bilde. Kanskje er det sant på kort sikt. Men om du leier eller eier sier noe om hvor økonomisk robust du er i utgangspunktet. Husk, du har ingenting av verdistigningen å spille på som førstegangskjøper, sier Mamre.

EN «PUSH-FAKTOR» FOR DE MED FORELDREBANK

Mamre mener at økte leiekostnader gjør at de som har tilgang til foreldreformuer nå skynder seg inn i boligmarkedet.

– Tallene viser et fall i førstegangskjøp frem til starten av året, så har antallet tatt seg noe opp. Men dette kan skyldes at en annen mekanisme slår inn. Økte leiekostnader blir også en push-faktor for de som faktisk har tilgang til en foreldrebank. Det gjør at barn med foreldre som kan klare et boligkjøp, gjør kjøpet så tidlig som mulig. I tillegg har vi sett økt spredning av førstegangskjøpere ut av de dyre byene.

Taperne blir i følge Mamre de som må klare seg alene.

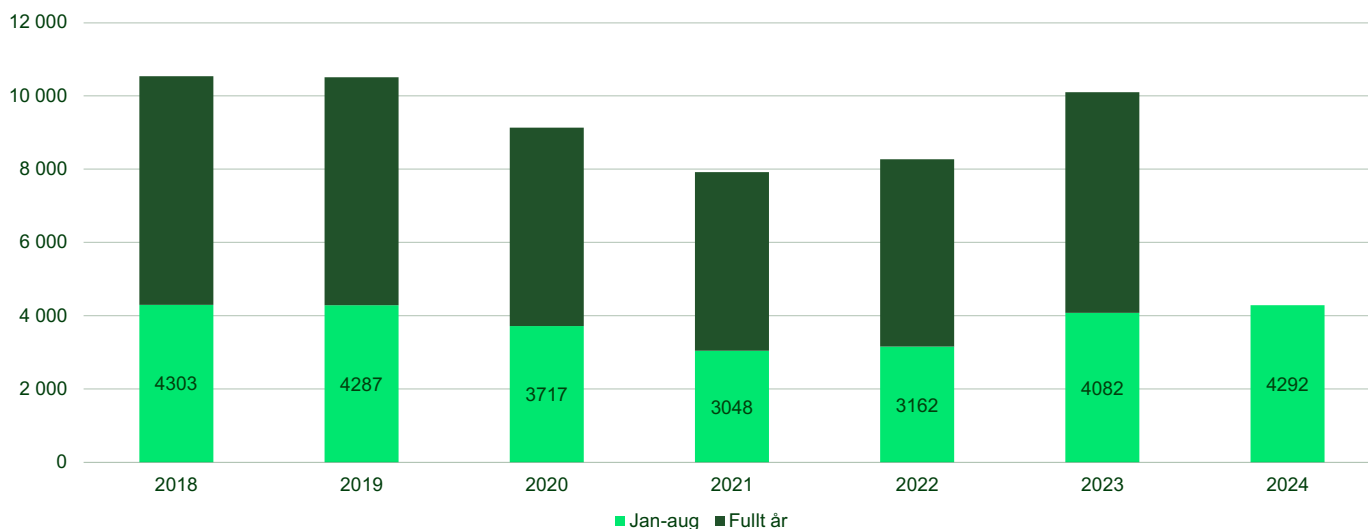
– Jeg er oppriktig bekymret for unge uten formue eller foreldrehjelp, de som er alene eller spesielt aleneforeldre. Det er mye som tyder på at boligmarkedet nå fører til økte forskjeller, avslutter hun.

Markedstrender for bedriftsmarkedet

04

Konkurstallene er tilbake til nivået før pandemien

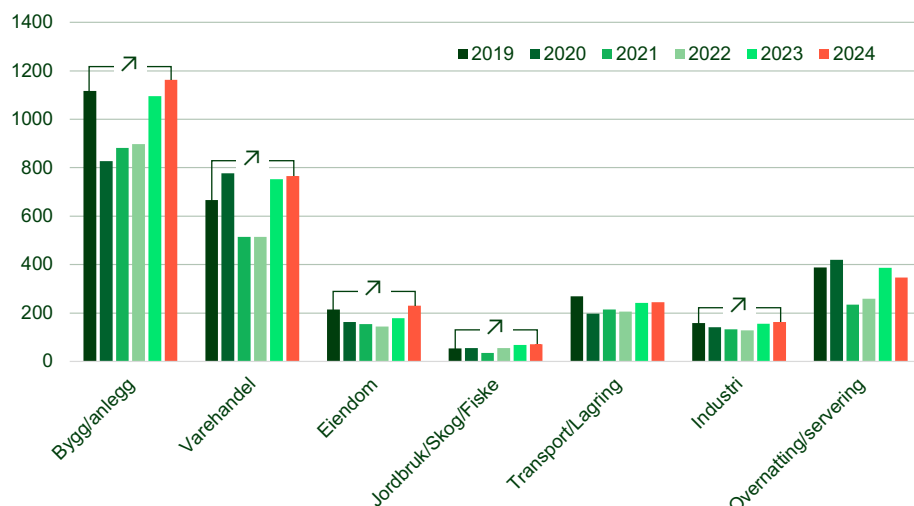
Antall konkurser og tvangsavviklinger

↑ Så langt i 2024 har 4 292 bedrifter enten begjært konkurs eller blitt tvangsavviklet. Dette er en økning på 5,1% sammenlignet med fjoråret, og 0,1% flere enn i 2019. Antall konkurser og tvangsavviklinger er dermed på samme nivå som før pandemien. Samtidig har antallet registrerte bedrifter økt med 13% fra 2019 til 2024. Per 1. januar 2024 var det om lag 656 000 bedrifter registrert i Norge. Med denne veksten i antall bedrifter er det færre konkurser og tvangsavviklinger relativt sett i 2024 sammenlignet med 2019. Det er derfor ingen indikasjoner på en eksplosjon i antall konkurser og tvangsavviklinger.

Det er flere konkurser og tvangsavviklinger i år sammenliknet med 2019 for flere av bransjene

Antall konkurser og tvangsavviklinger fra januar til august

Alle bransjene i grafen utgjør 54% av alle registrerte selskaper per 01.01.24:

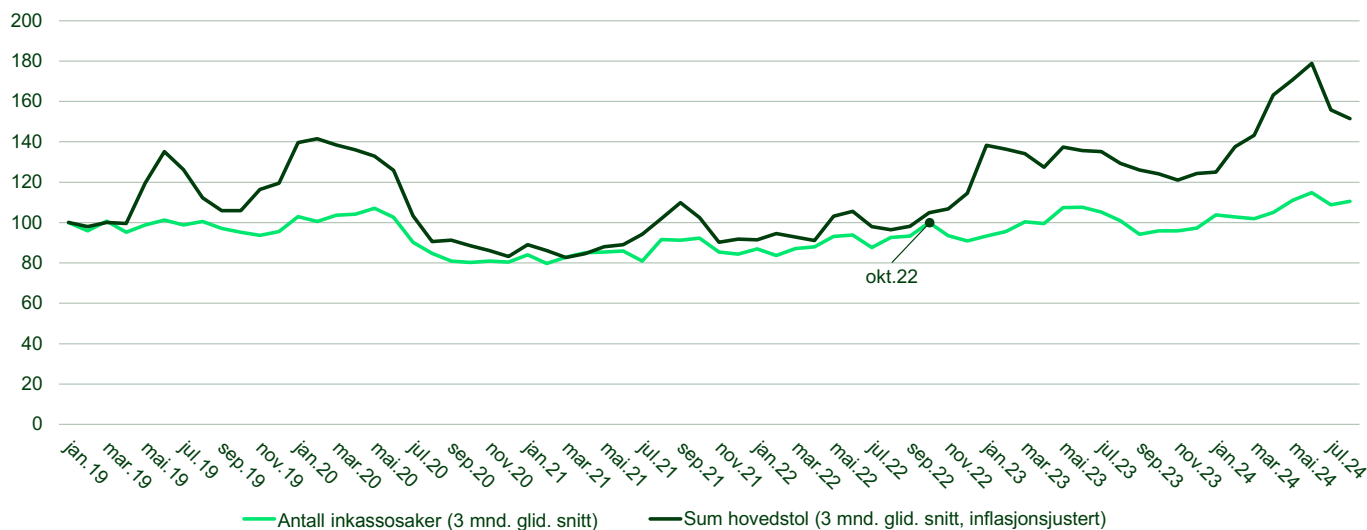
- Bygg/anlegg: 11%
- Varehandel: 11%
- Eiendom: 10%
- Jordbruk, skogbruk og fiske: 10%
- Transport/lagring: 5%
- Industri: 4%
- Overnatting/servering: 3%

↑ Det er en økning i antall konkurser og tvangsavviklinger i flere av bransjene sammenlignet med i 2019. Så langt i 2024 er det flere konkurser i bransjene bygg og anlegg, varehandel, eiendom, jordbruk, skogbruk og fiske, samt industri. Det er fortsatt flest konkurser innen bygg og anlegg, og så langt i år er det 4% flere konkurser og tvangsavviklinger sammenliknet med 2019. Dessuten er det verdt å merke seg en tydelig forskjell på antall konkurser og tvangsavviklinger i forhold til antall selskaper for de ulike bransjene som vist i faktaboksen.

Kilde: Brønnøysundregistrene – konkursregistrene

Det er 8% flere inkassosaker nå enn før pandemien

Indeks: jan. 2019 = 100, bedrifter

Utviklingen fra januar til august i 2024 vs. 2023

+8%

Antall
inkassosaker

+17%

Sum
hovedstol

+22%

Jordbruk, skog,
fiske

3x¹

Flest saker:
Bygg anlegg

+15%

Bedrifter med
1-4 ansatte

2x²

Flest saker:
Ingen ansatte

↑ Det er 8% flere inkassosaker mot bedrifter til nå i år sammenlignet med samme periode i fjor. Grafen viser at det var i oktober 2022 antall inkassosaker var på høyde med januar 2019. Etter oktober kan en se at det svinger i perioder, men at antall inkassosaker har økt med 11% siden januar 2019. Derimot har hovedstol økt med 52% fra januar 2019 til august 2024. Det vil si at så langt i år er det flere større krav som går til inkasso for bedriftene enn tidligere. Hovedstol er inflasjonsjustert.

I tillegg har antall inkassosaker fra skyldnerne som driver med jordbruk, skogbruk og fiske økt med 22% fra januar til august i år sammenliknet med i fjor. Likevel er det fortsatt slik at vi får flest inkassosaker fra skyldnere i bygg og anleggsbransjen. Så langt i år har vi fått 3 ganger så mange saker fra bygg og anlegg som fra jordbruk, skogbruk og fiske.

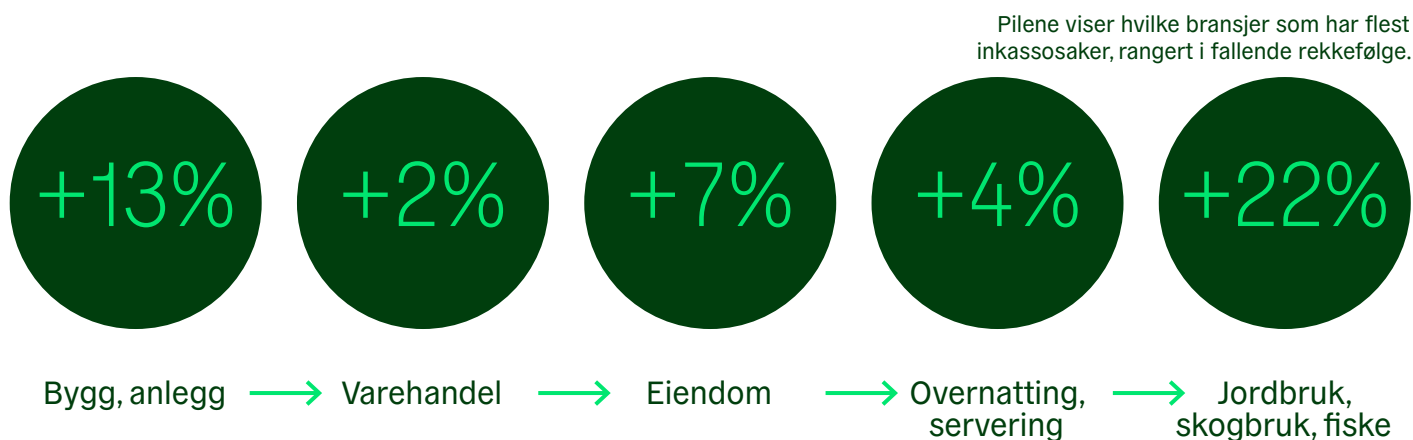
I tillegg har vi fått 15% flere saker så langt i år sammenliknet med i fjor fra skyldnere med 1 til 4 ansatte. Likevel har vi fått flest saker fra skyldnere uten ansatte, og antallet er omtrent dobbelt så høyt som for selskaper med 1 til 4 ansatte.

¹ 3x så mange inkassosaker fra bygg og anlegg som fra jordbruk, skogbruk og fiske.

² 2x så mange inkassosaker fra selskaper med ingen ansatte som de med 1-4 ansatte.

Størst økning i antall inkassosaker fra skyldnere i jordbruk, skogbruk og fiskebransjen, men fortsatt flest saker fra bygg og anleggsbransjen

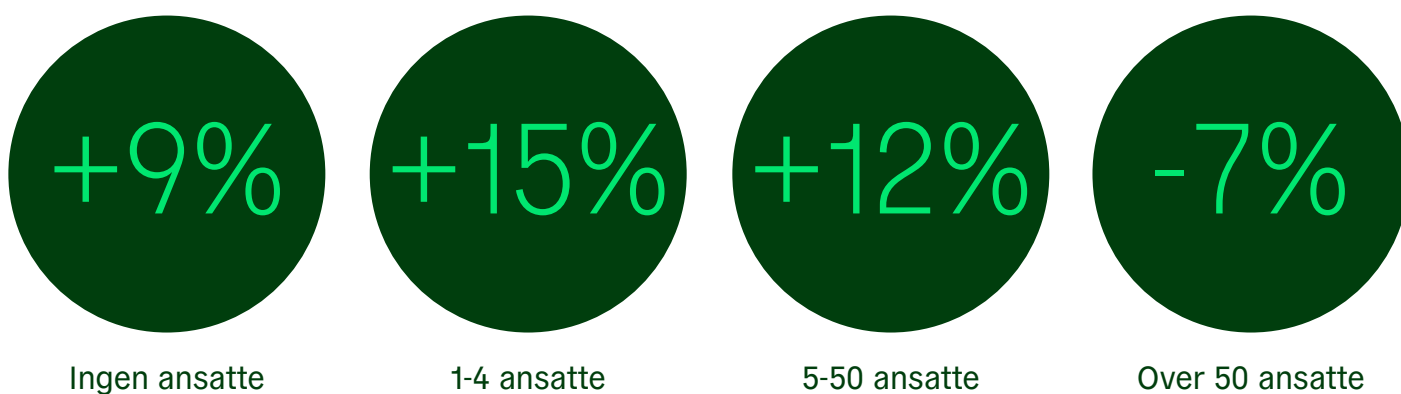
Endring i antall inkassosaker for ulike bransjer fra januar til august 2024 vs. januar til august 2023

↑ Det er flest inkassosaker fra skyldnere i bygg og anleggsbransjen og av de utvalgte bransjene får vi færrest saker fra jordbruk, skogbruk og fiske. Sammenliknet med i fjor ser vi fortsatt en økning i antall inkassosaker fra alle bransjene over.

Så langt i år har vi fått færre inkassosaker fra skyldnere med over 50 ansatte

Endring i antall inkassosaker for ulike bedriftsstørrelser, målt etter antall ansatte, så langt i år vs. same periode i fjor.

↑ Våre tall viser at det er de små- og mellomstore bedriftene som fortsatt rammes hardest om dagen. Så langt i år sammenliknet med i fjor har antall inkassosaker økt med 15% og 12% for disse. I motsetning, er det 7% færre saker fra skyldnere med over 50 ansatte.

Om Kredinor

Kredinor er Norges ledende inkassoselskap. Vi tilbyr effektive og tilrettelagte løsninger for våre oppdragsgivere, slik at de får betalt for sine krav. Samtidig sikrer vi at det skjer på en omtenksum og smidig måte for kunder i en utfordrende økonomisk situasjon, eller som bare har glemt å betale i tide.

Kredinor er et fullservice inkassoselskap som tilbyr tjenester innen to hovedkategorier: Credit Management Services (CMS) og Portfolio Investments (PI). Vi har i dag kontorer i Norge, Sverige, Danmark og Finland. Vår ambisjon er å bli et ledende inkassoselskap i Norden.

Vi erkjenner at det å sette seg i gjeld og ha økonomiske vanskeligheter kan skje med alle og at det kan ha alvorlige konsekvenser. Derfor er vår visjon «We help you make it». Vi endrer oss selv og bransjen ved å introdusere nye produkter og tjenester basert på å løse hele problemet for kunden, ikke bare enkeltsaker.

Vi har en lang historie tilbake til 1905. Fellesnevneren har gjennom alle disse årene vært kundebehov og kundedrevet utvikling. Kredinor eies av Sparebank 1 Gruppen og Kredinorstiftelsen, og er et datterselskap i Sparebank 1 Gruppen.

Neste Kredinor Innsikt er 9/12

Meld deg på neste
Kredinor Innsikt her

